

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพ มีทักษะการดำรงชีวิตคุณลักษณะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม พัฒนาสู่โลกแห่งอาชีพรวมทั้งดำเนินชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข งานกิจการนักเรียน จึงเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียนที่จำเป็นต้องจัดขึ้นเป็นการดำเนินการเพื่อเสริมงานวิชาการในปี ๒๕๕๑ เป็นปีแห่งการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งหวังให้นักเรียนเป็นคนที่มีความรู้ คู่กับคุณธรรมเป็นคนดี คนเก่ง คนที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งมีขอบข่ายของงานบริหารกิจการนักเรียน ที่จะนำเสนอประกอบด้วย ๔ เรื่อง ๑) กิจกรรมนักเรียน ๒) การบริการสวัสดิการนักเรียน ๓) การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ ๔) การแนะแนว^๑

การปลูกฝังและการสร้างวินัยนักเรียน ควรเริ่มต้นที่เด็กและเยาวชน ให้ประพฤติและฝึกจนเป็นนิสัย เพราะเยาวชนเหล่านี้จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีวินัยในอนาคตโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนโดยตรงและต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งมีหลักการว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”^๒

โรงเรียนนอกจากจะมีภารกิจหลัก คือ การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามความมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว ยังมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดูแลป้องกันและควบคุมพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสำคัญของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีการปรับตัวที่ดี และช่วยลดปัญหาด้านพฤติกรรม

^๑กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒, และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๕), หน้า ๑๔๔.

^๒กรมวิชาการ, แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๓), หน้า ๔.

ต่างๆ ซึ่งโรงเรียนควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมวินัยนักเรียนชัดเจน ถือว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาควรต้องดำเนินการอย่างจริงจัง เพื่อให้บังเกิดผลอย่างแท้จริงและเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมวินัย ในตนเอง เพื่อลดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการศึกษาลำเรียน เช่น หนีโรงเรียน การไม่เตรียมบทเรียนล่วงหน้า ไม่ทำการบ้าน มีพฤติกรรมก้าวร้าว นักเรียนที่กำลังเป็นวัยรุ่น มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมก็สามารถปรับตัวเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่างๆ ได้ ในทางตรงกันข้ามนักเรียนมีวินัย ก็จะสามารถปรับตัวเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงได้

การปฏิบัติงานการส่งเสริมวินัยนักเรียนของโรงเรียน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะนักเรียนในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในวัยแห่งการเสริมสร้างการเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกายและจิตใจอย่างรวดเร็ว เป็นวัยที่มีความคิดอยากเป็นอิสระ ต้องเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นมีการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว แสดงออกทางอารมณ์อย่างรุนแรง จากลักษณะการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นที่กล่าวมานั้น อาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่พึงประสงค์และเป็นปัญหาของโรงเรียน ของสังคม และประเทศชาติในที่สุด ผู้ศึกษาค้นคว้า ในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป จึงมีความสนใจจะศึกษาการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี)

ปัญหาที่เกิดจากการขาดวินัยนักเรียนที่พบเห็นในโรงเรียนเข้าที่ประชุมร่วมกับครูในโรงเรียนทุกคน มีความเป็นห่วงในเรื่องนี้อย่างมาก และได้ปรึกษาและตกลงกับกลุ่มผู้ศึกษาค้นคว้า ว่าจะร่วมมือกันการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ครูที่ปรึกษายินดีจะให้ความร่วมมือในด้านการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เช่น ประวัติของนักเรียนที่มีปัญหาด้านการแต่งกาย และความสะอาด ด้านการแสดงความเคารพ และด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ เรื่อง ทางการสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี) คือ ๑) ด้านการรักษาความสะอาด ๒) ด้านการแต่งกาย และ๓) ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของโรงเรียนความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาได้ดำเนินการสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี) ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี)

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี)

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี)

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยทบทวนจากพระไตรปิฎก เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความคิดเห็นบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการสร้างวินัยนักเรียน ๓ ด้าน ๑) ด้านการรักษาความสะอาด ๒) ด้านการแต่งกาย ๓) ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาจำนวน ๑๐๘ คน ได้แก่บุคลากรทางการศึกษาทั้งสองโรงเรียน ๑.โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ๒. โรงเรียนเทพศิรินทร์คลองสิบสาม ปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี) มีรายละเอียด ดังนี้

สถานศึกษา	ประชากร			
	ผู้อำนวยการ	รองผู้อำนวยการ	ครู	รวม
๑. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี	๑	๑	๖๓	๖๕
๒. โรงเรียนเทพศิรินทร์คลองสิบสาม ปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี	๑	๑	๕๐	๕๒
รวม				๑๑๗

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษา ผู้วิจัยทำการศึกษาดังแต่เดือน ตุลาคม ๒๕๕๓ ถึง เดือนมีนาคม ๒๕๕๔ รวมระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี) เป็นอย่างไร

๑.๔.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี) ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา เป็นอย่างไร

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี) แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี) แตกต่างกัน

๑.๕.๓ ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี) แตกต่างกัน

๑.๕.๔ ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี) แตกต่างกัน

๑.๕.๕ ครูที่มีสถานที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี) แตกต่างกัน

๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ วินัยนักเรียน หมายถึง แนวทางความประพฤติปฏิบัติหรือระเบียบแบบแผนการปฏิบัติตนของนักเรียนอันที่พึงประสงค์และเป็นที่ยอมรับว่าถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับ

ความมุ่งหวังของโรงเรียนและสังคมทั่วไป ประกอบด้วย ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านการรักษาความสะอาด ๒) ด้านการแต่งกาย ๓) ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของโรงเรียน

๑.๖.๒ บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน และทำหน้าที่จัดการเรียนการสอน การนิเทศ การบริหารการศึกษา และปฏิบัติงานอื่นๆ

๑.๖.๓ การสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน หมายถึง กระบวนการสร้างวินัยให้กับ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี) สามารถช่วยสร้างวินัยในให้ตนเองอย่างต่อเนื่องให้แก่ นักเรียนด้วยการปฏิบัติตนเอง ให้เป็นแบบอย่างที่ดี

๑. ด้านการรักษาความสะอาด หมายถึง การปฏิบัติเพื่อดูแล บำรุงรักษาเกี่ยวกับ สุขภาพอนามัย บริเวณโรงเรียน อาคารสถานที่ และอุปกรณ์ สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ให้พร้อมในการ ปฏิบัติงานและรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอเพื่อกระตุ้นการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของตนเอง ได้แก่ ความสะอาดของเสื้อผ้า ร่างกาย เล็บมือ เล็บเท้า ผมให้สะอาดเหมาะสมกับสภาพของนักเรียน

๒. ด้านการแต่งกาย หมายถึง การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติ ของโรงเรียนว่าด้วยการแต่งกายและความประพฤติอย่างเหมาะสมแก่สภาพนักเรียน

๓. ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานตามระเบียบข้อบังคับของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๑๔) ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) แนวปฏิบัติของโรงเรียน

๑.๖.๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี) หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่บริหารงานในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีสถานศึกษาในสังกัด (เดิม) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญ และสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน

๑.๗. ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๗.๑ ได้ทราบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการสร้างวินัย ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ (ปทุมธานี-สระบุรี)

๑.๗.๒ ได้ทราบการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับ
แนวทางสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
๔ (ปทุมธานี-สระบุรี) ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา